

V četrtek, 4. aprila, je v Trubarjevi hiši literature potekalo predavanje **Marka Marinčiča**, ki poučuje na

Oddelku za Klasično filologijo

na ljubljanski Filozofski fakulteti, dogodek pa je organiziralo

Kulturno umetniško društvo KDO?

. Predavanje se je ukvarjalo s subjektom in identiteto v rimski književnosti, in sicer je ponudilo nekaj odgovorov na vprašanje, kaj ima oseba, ki v knjigi nastopa v podobi avtorja, z resničnim avtorjem.

Za uvod je povedal, da ga zanimajo klasični teksti kot taki, da se ima za poklicnega bralca in častilca. Zanima ga, kako so jih brali takrat, kako pozneje in kako jih beremo danes, čeprav lahko odkrijemo le približke branj. Na tem mestu je spregovoril o zgodovinskem branju, skrajna oblika takega branja je spoznanje »mi tako, Stari drugače«, pri čemer so francoski zgodovinski antropologi gojili to metodo sistematičnega iskanja kulturnega brezna, ki je pravzaprav metoda potujevanja. Včasih gre to predaleč. Filolog lahko opozarja na estetske vidike, lahko interpretira, ni pa nujno. Teorija ni onkraj zgodovinsko natančnega branja, lahko je orodje, ki pomaga, v resnici je nepogrešljiva, ker smo ujeti v svoj pojmovni in miselni svet. Vprašal se je, ali je legitimno uporabljati metode, ki so tem kulturam tuje, in si odgovoril pritrdilno, saj če ne obstaja nek koncept, še ne pomeni, da ne obstaja pojav. Sploh pa vedno raziskujemo, kaj ta besedila pomenijo nam, če hočemo ali ne.

Nadalje je prešel na konkretne primere, izpostavil je klasičnega filologa **Giana Biagia Conteja**, ki je v oceni knjige

Paula Veyna

Rimska erotična elegija: ljubezen, poezija in Zahod

zapisal, da ugotovitev, da oseba, ki v knjigi govori v prvi osebi, ne more biti avtor sam, ni epohalno teoretsko spoznanje. Na tem mestu se očitno spreneveda, saj sploh ne gre za ontološko vprašanje. V antiki te teorije ni – razlike med avtorjem in subjektom, ki govori v knjigi, ni. Imamo celo vrsto primerov neobremenjenega enačenja, razločen je šibko prisoten.

Platon

sicer pozna diegesis (ko avtor govori kot on sam) in mimesis (ko se avtor pretvarja, da je nekdo/nekaj drugega). Sploh se ne ukvarja z ontološkim vidikom, gre za konvencionalne vloge. Antična poezija je globoko performativna, zahteva izvedbo (tiho branje se jim zdi čudaško in nerazložljivo), glasno branje je vedno nastop, izvajalec je vedno kdo drug, tudi če gre za samega avtorja, ker so teksti nastali že prej in se lahko v tem trenutku vanje kvečjemu vživi.

Ta teorija o neavtorju briše pomembno razsežnost rimske literature, saj je v njej nekaj novega. Prav Rimljani so razvili (prvo)osebni izraz v literarni modus. **Horacij** se ločuje od svoje knjige pred našimi očmi, ob izdaji jo pošilja stran od sebe, v svet – knjiga ga zapušča, zato jo zataji, a se izkaže, da v svet vnaša njegovo intimno bistvo. Knjiga je odslej tujka, a ji položi v usta razčustvovanje v zvezi s samim sabo, sentimentalnost, razkrinka se v lastni nečimrnosti. Prek te poosebljene knjige daje bralcu ukaz – beri to kot neolepšan osebni izraz, in to je rimska iznajdba!

Kot dediči romantike in modernizma bi želeli kaj več, osebni izraz kot ozraz identitete (brez enačenja ali igre vlog), če to iščemo, ne smemo gledati k **Avguštinu**, ampak k **Apoleju**. Vprašanje, kdo govori, že takoj na začetku Metamorfoz sugerira bralcu. Ogromno teorij je o tem, kdo tukaj res govori; dejansko obstaja zbornik samo o tem prologu.

Ovidij

se v elegijah primerja s trpečim Odisejem, gre za obračun z lastno mladostno ljubezensko poezijo, denuncira jo kot komično fikcijo, njegov argument je, da so vse ljubezni izmišljene. V pesmih iz izgnanstva se skozi tekste trudi, da bi bil poklican nazaj, cena za to je visoka, saj gre za javno ponižanje, vzbuja pomilovanje. Dejstvo je, da če kdo v antiki, potem Ovidij iznajde romantični trpeči subjekt. Po predavanju je sledila še obilica konkretnih vprašanj iz publike, iz česar se je razvila zelo plodna debata.

Avtorica poročila: Veronika Šoster

Dogodek: 4. april 2019

{fshare id=2614}

